

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2851
Tarih: 05-10-2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

674 Sayılı KHK doğrultusunda belediyelere kayyum atanması ile başlayan süreç yerelde Anayasa'nın rafa kaldırıldığı görüntülere sahne olmaktadır. Belediye başkanlarının tutuklandığı ve belediye binalarının güvenlik güçleri ile adeta işgal edildiği ortamda yaşanan yönetsel ve temsil sorunlarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Çağlar DEMİREL
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Anayasa'ya göre Mahalli İdareler (yerel yönetimler); il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, yine kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir. Bu kurumların etkin bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilmeleri sahip oldukları yetki ve imkânlarla bağlıdır. Ancak ülkemizde maalesef yerel yönetimlerin yetkileri sürekli olarak tırpanlanmakta ve sahip oldukları imkânlar ellerinden alınmaktadır.

AKP iktidarının yerel yönetimler üzerindeki baskı ve hegemonyasını ülkenin içinden geçtiği istikrarsızlık sürecinde daha da genişletmeye çalıştığı bilinen bir gerçektir. Bu süreçte özellikle son bir yılını müfettişler eşliğinde geçiren ve herhangi bir yolsuzluk kaydına dahi rastlanmayan birçok DBP'li belediye çalışmalarını özgürce yapamaz hale getirilmiş, kaynaklarında kısıntılara

gidilmesiyle karşı karşıya kalmış ve temel projeler için dahi fon alamaz hale gelmişlerdir. Bu sürece halk tarafından irade olarak seçilen onlarca belediye başkanının ve yüzlerce meclis üyesinin gözaltına alınıp tutuklanması da eşlik etmiştir. Bölge halkı tarafından kendi iradelerine karşı bir saldırı olarak yorumlanan bu uygulamaların ayrışma ve çatışma zeminini güçlendirdiği kamuoyu tarafından defalarca dile getirilmiş olmasına karşın 1 Eylül tarihinde OHAL kapsamında çıkarılan 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile bu algının daha da pekiştirildiği bir döneme girilmiştir.

Bilindiği üzere 674 sayılı KHK hükümetin Ağustos ayında kanun olarak TBMM'den geçirmek istediği kayyuma ve Hakkari ile Şırnak'ın ilçe, Cizre'nin ve Yüksekova'nın il yapılmasına ilişkin maddelerin AKP'nin de onayıyla çıkarılmasının ardından yürürlüğe giren bir olağanüstü hal yasasıdır. Bu yanılla bu KHK sadece seçmen iradesine değil aynı zamanda içinde bulunduğumuz meclisin iradesine karşı da yapılan bir saldırı niteliğindedir. Görevden alınan yetkililer açısından “adil yargılanma”, “masumiyet karinesi”, “suçun ceza ile orantılılık” gibi temel hukuk ilkelerinin çiğnendiği 674 sayılı bu KHK ile görevden alınan belediye başkanları yerine yenilerinin belediye meclisi tarafından seçilmeyeceği ve Belediye Kanunu 45. Maddesine getirilen bir ek ile belediye başkanlarının atama usulünce belirlenebileceği belirtilmektedir. Buna göre hakkında soruşturma açılan, kovuşturma bulunan ve görevden uzaklaştırılmış belediye başkanlarının yerine İçişleri Bakanlığı veya valilikler tarafından atama yapılabilmesinin önü açılmıştır.

11 Eylül 2016 sabahında ilk etapta 28 belediyeye kayyum atanması ile başlayan süreç diğer belediyelerde meclis üyelerinin görevden alınması ve yerine atama yapılması uygulamaları ile devam ettirilmektedir. Nihayetinde, merkezi iktidarın muhalefet partilerine mensup yerel idarecileri baskılama ve yetkilerini daraltma eğilimi bugün ilgili OHAL kanunu ile belediye yetkilerine tamamen neşter vurma ve yetkilerin gasp edilmesi evresine gelmiştir. Özellikle DBP belediyelerine kayyum atanması sürecinde izlenen yöntemler Kürt halkı nezdinde şimdiye kadar yerleşmiş olan ayrımcılık ve baskı üreten devlet algısını daha da pekiştirmiş; kendilerine yönelik ayrımcı, dışlayıcı ve düşmanlaştırıcı tutumun en katıksız bir dışavurumu olarak nitelendirilmiştir. Nitekim atanan kayyumların ilk hedefi Kürtçe dilinin kamusal alandaki sembolik ifadesi olan Kürtçe tabelalar olmuştur. Yıllardır yerleşim yerlerinin isimlerinin iadesi için mücadele verilirken ve barış sürecinde sembolik adımlar dahi atılmışken Kürtçe tabelaların indirilmesi halkın hafızasındaki bölünmüşlük ve dışlanmışlık duygusunu bir kez daha pekiştirmiştir. Yine belediye binalarına güvenlik güçlerince dev bayraklar asılması sanki düşman kalesi işgal edilmiş algısını yaratmaktadır.

Atanan kayyumların meclis toplantılarına güvenlik güçleri eşliğinde katılması, belediye binalarının halka kapatılması, demokratik tepki için gösteri düzenleyen halka yönelik sert müdahaleler darbe dönemlerindeki uygulamaları bile geri bırakan sahnelerin oluşmasına sebep olmuştur. Halk iradesinin yereldeki yansıması olan belediyelerde Anayasa'nın ve uluslararası hukukun hiçe sayılması sonucunu doğuran atamalarının incelenmesi ve yerel yönetimlerde yeniden demokrasiye dönülmesi için atılması gereken adımların incelenmesi için Meclis Araştırması açılmasını talep etmekteyiz.